

**SREČANJE
DRUŠTEV PA
KULTURNI
SKUPIN
STR. 3**

**ŠOLSKA
BOŽIČNA
PRIREDITEV
NA
GORNJEM
SENIKU
STR. 5**

Porabje

ČASOPIS SLOVENCEV NA MADŽARSKEM

Monošter, 14. januarja 2010 ☼ Leto XX, št. 2

Nej slabo vrejmen, nej dež nejsta vzela volau pohodnikom

Gvüšno ka so Būdinčani pa Andovčani že dugo nej tak nagausta gledali po televiziji ali interneti, kakšno bau vrejmen, kak prejšnji keden, gda so se pripravljali na pohod (gyalogtúra) trej kralov po Pouti po dolaj pa bregaj. Vrejmen (Baug, više sile) njim nej bilau naklonjeno, vej pa leko so poslušali vogr-ske meteorologe ali slovenske vremenoslovce, vsi so gnako gučali za naš konec: temperature kauli nule ali malo više pa dež, dež, dež...

Če bi mi nekak po takšni napovedi pravo, ka se 9. januara zberé v Būdincaj kauli dvejstau pohodnikov, bi ma gvüšno nej dala valati. Dapa leko, ka je ranč tau vrejmen napravilo te pohod za nika ejkstra, za ovakšoga, kak so vsi drugi pohodi. Istina, ka na būdinske pohode po Pouti po dolaj pa bregaj ovak tō dvakrat, trikrat telko lidi pride kak na druge pohode po Goričkom. Največkrat majo od 350 do 400 lidi. Pout po dolaj pa bregaj, za stero si je največ prizadevo pa delo Vendel Žido ml., je bila uradno oprejšta lani geseni. Paut je označena, zatok go leko nūcajo nej samo organizirani pohodniki, liki posamezniki tō, na njej so vōsklajene informacijske table, gde si leko poglednejo, gde odijo (po nekdenišnji granici, na najsevernejšom punkti Slovenije itd.).

Pohodniki v Andovcaj pri Malom Triglavi

Začetek pohoda trej kralov po Pouti po dolaj pa bregaj se je začno pri vaškom daumi v Būdincaj

Pohod trej kralov se je začno pri Vaško-gasilskom daumi v Būdincaj, gde so pohodnike od daleč in blūzi (cejli autobus je prišo iz Lublane, bili so pohodniki s Primorske

tō) pričakali z domanjimi dobraitami, stero so hvalile flajsne roke būdinski žensk. Duga kača pohodnikov se je potejm napautila proti nekdenišnji granici z Andovci.

Pohodniki, če z drugoga nej, so s tauga leko vidli, ka so v Porabji, ka je na že itak lago-vejšoj pauti dostaveč snega bilau kak na slovenskoj strani. Najprva so se stavili pri staroj andovskoj pavarskoj iži, gde so je domanji, členi Kulturnega in turističnoga društva Andovci, čakali s kūjanim vinom, vraučim čajom pa vrtanki. Kejp živoga betlehema njim je pričaro prijetne dni božični svetkov.

Prejk andovske gauške so potem prišli do stare būdinske laktanje (stražarnice), gde so njim členi būdinskoga kulturno-umetniškoga društva ponidili gesti pa vraučepiti, ka je dobro spadnilo,

zatok ka so se do tistoga že precu zmočali od deža. Ranč zavolo toga se dosta stati nej dalo, ka je ešče skurok pau pauti bilo pred njimi. Po najsevernejšom punkti Slovenije, so potem šli po nekdenišnji mejni liniji, mimo mejni kamnov. Po več kak 14 km poti so se pohodniki vrnili v Būdincaj, gde so je čakali bograč, zelenjavna župa, pogače, pokaraj... Kakoli so mokri pa trūdni bili, ništerne so zatok ešče srbele poplati, pa so zaplesali.

Glavni organizator pohoda trej kralov je bilau *Kulturno-umetniško društvo Budincaj*, pri uspešni organizaciji so njim pomagali: Vinogradništvo in vinarstvo Kelenc, Lendavske Gorice; Gostišče pri Rudiju, Šalovci; Gradbeništvo Janez Bedič, Budincaj; Mlinopek, Murska Sobota; Center za zdravje in razvoj Murska Sobota v okviru projekta Sosed k sosedu, ki se finansira iz Čezmejnega programa Slovenija-Madžarska 2007-2013. S porabskoga tala so bili soorganizatorji členi *Porabskega kulturnega in turističnoga društva Andovci*.

Čar (varázs) toga pohoda – ob tejm, ka se dé po tašoj pauti, gde so gnauksvejta zvün sodakov-graničarov, samo srne ojdle pa se ftiči nosili – je v prizadevnosti pa gostoljubju organizatorov.

Marijana Sukič

DIALOG Z MANJŠINO JE TUDI DIALOG Z DRŽAVO

»Pomemben del narodnega telesa ste tudi vi, drage rojakinje in rojaki, zato bo naša država tudi v prihodnje posvečala veliko pozornosti

dvojna številka našega časnika s stenskim koledarjem.

Po grafični ureditvi, torej na pogled, se od dosedanjih koledarjev razlikujejo že prve strani publikacije, kjer so posamezni meseci prikupno dopolnjeni s fotografijami cvetic, sadja, dreves. Teksti pa so naslovljeni s *Porabje*, *Demo v Prekmurje*, *Po dolaj pa bregaj*, *Ljudje in usode*, *Literatura*, *Cerkveni del*, *Šport*, *Malo za smej in 2009 v kejpaj*.

vam in vašim ustanovam. Ob tem ne smemo pozabiti, da je dialog z vami tudi dialog z državo, v kateri živite in delujete,« je za uvod v *Porabski* (od leta 1986 do 2009 Slovenski) koledar napisal akademik dr. Boštjan Žekš, minister za Slovence v sosednjih državah in po svetu. Sicer pa se Karel Holec, novi urednik publikacije, uveljavljene med Slovenci na Madžarskem in bralci v Sloveniji, ni odločil za bistvene vsebinske spremembe, več novega je na pogled, ko koledar vzamemo v roke. Kot je povedal urednik, se mu je le deloma izpolnila namera, da pritegne več domačih in novih avtorjev, glede spremembe imena pa, da je Slovenskih koledarjev večje število, zato naj bi bil poslej Slovenci na Madžarskem imeli svoj, *Porabski koledar*.

V porabskem knjižnem daru Zveze Slovencev je še knjiga Milana Vincetiča *Pobeglo Morje - Vujšlo mordje*, ki pri naša dvanajst kratkih zgodb, natisnjenih v knjižnem jeziku in porabskem narečju, in

Kako je z uresničevanjem manjšinskih pravic v Sloveniji, beremo v prvem tekstu avtorja Geze Bačiča: »Poleg visoke stopnje ustavne zaščite, ki so je v Sloveniji deležni pripadniki italijanske in madžarske narodnosti ter romska etnična skupnost, je pravna zaščita in uresničevanje posebnih pravic (na področju rabe maternega jezika, narodnostnega šolstva, kulture, informiranja, založniške dejavnosti, politične participacije predstavnikov manjšin in drugega) zagotovljeno v 60 zakonih in predpisih.« Drugi daljši prispevek razkriva položaj, problematiko in naloge med manjšinskimi mediji v Avstriji, Italiji in na Madžarskem. Preberemo lahko, da medijev niti ni tako malo, so pa zelo velike razlike med državami, manjšinami in celo med isto manjšino v eni državi, konkretno Avstriji. Manjšinski mediji naj bi v bodoče prevzeli tudi vlogo medsebojnega seznanjanja, da bi

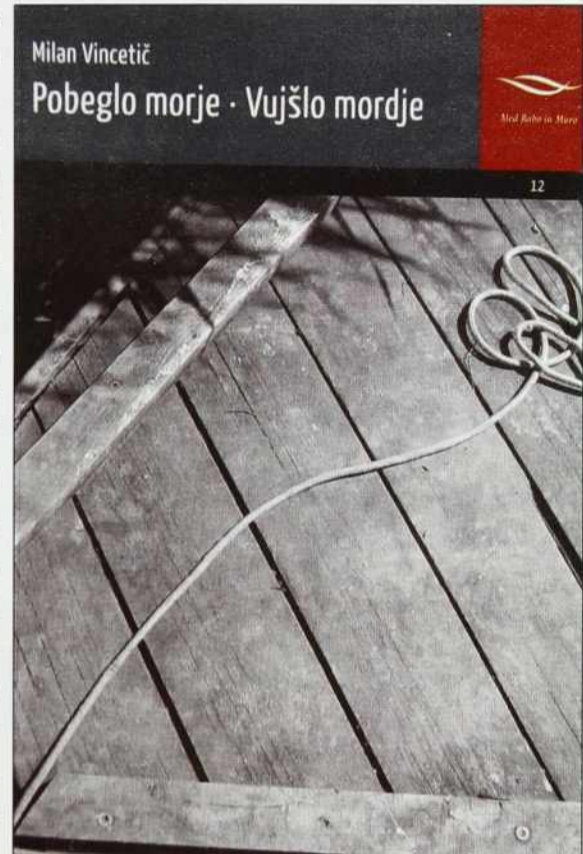
se Slovenci bolj poznali med seboj. V razdelku *Porabje* so še Poročilo Javnega sklada za narodne in etnične manjšine za leto 2009; teksti Nekoč in danes; Študentsko življenje v Ljubljani in Slovenec sem. Sledi *Demo v Prekmurje*; tu so zapisi: Spomini dolenskega župnika Jožefa Klekla na mater; Ob 100-letnici rojstva msgr. Lojzeta Kozarja in Važno je, ka nosiš v srce. *Po dolaj pa bregaj*: Skrivnostna Jordanija, Dominikanska republika - Nedelja vsak dan in Deva v Devo. Koledar se nadaljuje na straneh *Ljudje in usode*: »Čisto majhna sapica, pa ga že obrne v pravo smer!«, *Fčelin zlat*, *Babice in prababice* so pripovedale, *Petdeset let na streji*, *Tudi prostovoljka sam bila*, *Krčma pripovedja*, *Ka nam stari papirge pripovedajo*, *Moj žitek - žitek sneje*, *Linijo smo sekali - od starcov smo čuli*, *Po 46 lejtaj*, »Bili so fejest lagova, vesela pa zdrava deca«: spomini naših babic pa dedkov na njuve šolske dni, *Žetva*, kak se je delala gnauk svejta pa zdaj in *Vej zranje ... Kar obsežen in za popestritev na drugačnem papirju je razdelek *Literatura*, z naslovi: Veselje, radost, sreča, Malo literature iz matične države, Pesnik moj poleti in pozimi - čemu neki - v rime rine, Mrtvi kout, Lesena podkov, Cindi, Miškec, knjige pa reformacija, Psiček gospe Irene, Sarmak pa veliki gospoud (veleposestnik), Na busovoj postaji, Gež pod oknom, Jesen, Zeleni konjiček in Droben vtiček. Prvič je v koledarju *Cerkveni tau*: Kaj mi pomeni vera? in Pastoralno delovanje na dvojezični župniji. Sledijo *Šport*, *Malo za smej* in obsežni zaključni del 2009 v kejpaj.*

Avtor knjige v Knjižnem daru je tudi v *Porabju* znan književnik Milan Vincetič, ki je napisal dvanajst kratkih zgodb, ki

so natisnjene pod skupnim naslovom *Pobeglo morje - Vujšlo mordje*, torej v knjižnem jeziku in v porabskem narečju, kjer je sodelovala tudi Marijana Sukič. Knjiga je izšla v sodelovanju Zveze Slovencev in Podjetja za promocijokulture Franc Franc, njen urednik pa je Franci Just. V zgodbah se avtor vrača v otroštvo, v prostrana otroška doživetja. Njegovo delo sestavljajo spominski drobci, ali kot piše Franci Just: »Ustvarjalna domišljija in izpovedni nagib sta ljudi in dogodke, ki so se vtisnili v pisateljevo otroško zavest, splella v pripovedni svet, ki mu daje značilni pečat posebno bivanjsko občutje.« Zgodbe so pisane z veseljem do iskrivih domislic in pripovednih detajlov, s pravo

dozo nostalgije po pobeglih morjih.

V dopolnilo tekstom, knjižnim in narečnim, je vrsta zanimivih fotografij. Najpre-

prosteje rečeno, prijetno branje za zdaj in tudi prispevki, s katerimi se za daljše obdobje ohranjajo številne informacije in ocene pa tudi naloge med Slovenci na Madžarskem ali v zvezi z njihovim sodelovanjem v širšem evropskem prostoru.

Ernest Ružič

Slovenija

PO PRVEM MURSOBOŠKEM ŠKOFU MARJANU TURNŠKU PETER ŠTUMF

Murskosoboška škofija, ena izmed treh, ustanovljenih pred nekaj manj kot štirimi leti, je v nedeljo dobila novega škofa dr. Petra Štumfa, ki je nasledil škofa dr. Marjana Turnška. Po lanski odločitvi papeža Benedikta XVI. so se v katoliški cerkvi na Slovenskem zgodili pomembni kadrovske premiki, ki formalno še niso končani.

Dr. Petra Štumfa, ki je mladost preživel v Beltincih, je umestil apostolski nuncij dr. Santos Abril y Castello. Veličastnega dogodka so se udeležili slovenski nadškofi in škofi, tudi Geza Erniša, škof evangeličanske cerkve na Slovenskem, in ugledni gostje iz sosednjih držav, iz Sombotela škof dr. András Veres. V zaključni besedi se je novi škof ozrl tudi k Porabskim Slovincem: »Čeprav živite v drugi državi in drugi škofiji, ste moje veselje in moja posebna skrb.«

E. Ružič

Zadnja slovenska maša in božični koncert v Monoštru v letu 2009

Skrivnost učlovečenja Boga je že dva tisoč let največje veselje človeštva, čas božiča najlepši čas za vse kristjane, za vse družine.

se štiri dni pred praznikom rojstva Jezusa Kristusa lahko udeležili slovenske svete maše v baročni cerkvi, ki jo je tudi tokrat daroval gospod general-

veda se, da je našim vernikom bolj razumljiva in tudi bolj pri srcu »domanja rejč«, zato se nam je prilagodil in vso liturgijo vodi »po naše«. Tudi v svoji

ra Agust Pavel ZS z Gornjega Senika.

Po sveti maši so verniki lahko prisluhnili petju Ženskega pevskega zbora Marjetice DU

z 10. januarjem 2010 nadškof mariborske škofije, njegovo poslanstvo na čelu soboške škofije je pa prevzel dr. Peter Štumpf. Slovenske maše v Monoštru se

MePZ Avgust Pavel

Verniki z generalnim vikarjem soboške škofije Francem Režonjo

Ženski pevski zbor Marjetice

Obilo prireditev v adventu je ponujalo duhovno pripravo na božične praznike tudi Porabskim Slovenkam in Slovencem v vseh krajih Porabja in tudi v samem mestu Monoštru. Začeli smo 28. novembra v cerkvi v Trauščaj z adventnim koncertom in blagoslovitvijo adventnih vencev in zaključili 20. decembra v baročni cerkvi v Monoštru s slovensko mašo in božičnim koncertom.

Slovenski verniki monoštrske župnije smo se veselili, da smo

ni vikar murskosoboške škofije Franc Režonja. Prisluhniti božji besedi v maternem jeziku, ohranjati duhovnost v maternem jeziku, zapeti ali poslušati svete pesmi, ki so nam jih zapele babice ali mame pred leti, je čudovit občutek. Verniki slovenskega porekla, ki so lepo napolnili veliko monoštrsko cerkev, so vse to doživeli. Gospod Režonja že nekaj časa redno prihaja k nam in izpolnjuje željo naših ljudi po bogoslužju v domačem jeziku. Za-

lepi pridigi nam je posredoval predbožične misli v prekmurščini, tako smo njegovim besedam vsi lahko sledili. Govoril je o pričakovanju Device Marije in njenega zaročenca Jožefa. Vloga družine je zelo pomembna tudi v današnjem času, je opozoril gospod Režonja. Tudi ljudje, ki živijo kot manjšina, se lahko obdržijo le v primeru, če živijo kot večja družina.

Mašo so s petjem spremljali člani Mešanega pevskega zbo-

iz Moravskih Toplic, Komornemu ženskemu zboru »Žlalki« iz Sebeborce. Oba zbora vodi Marija Rituper. Tudi zbor Avgust Pavel je pod vodstvom Marije Trifus zapel štiri božične pesmi. Vsem nastopajočim čestitam, posebej gornjeseniškemu zboru za visoko državno priznanje »Za manjšine«, ki so ga prevzeli v madžarskem parlamentu.

Verjetno že tudi večina naših porabskih vernikov ve, da je škof dr. Marjan Turnšek postal

bodo nadaljevale tudi v letu 2010, naslednja bo 17. januarja ob 16. uri. Isti dan ob 11.15 uri bo daroval gospod Režonja slovensko sveto mašo tudi v kapeli v Slovenski vesi. Vernikom se zahvaljujem, da so celo leto prihajali k slovenskim mašam. Želim jim božji blagoslov v l. 2010.

Erika Köleš Kiss
predsednica slovenske samouprave Monošter-Slovenska ves

Srečanje društev pa kulturni skupin

Slovenska manjšinska samouprava na Gorenjem Seniki je na konci leta 2009 organizirala srečanje za vsa društva pa

pevski zbor Avgust Pavel. Bili so pa pozvani sadjari tō, šteri sad pauvajo.

Za tau priliko so sadjari pripra-

Andrej Soršak je pa notpokazo kratki film.

Gnesden mladi sadjari samo malo sort stari djabok poznajo. Naši starci so ji inda sadili po pašnikaj, pri ramaj, ob šečaj, gde so brodili, ka njim nedo v napauti. Obrezávali so je, gese ni so jij notzavili kauli stebła, ka bi je zavci nej zgrizli pa postrügali. Moj stari oče so pauvali enajset sort djabok, kamakoli so šli, če so najšli kakšno sorto, stero so eške nej meli, so na sprtolejt prosili cep. Na njinom ograçeki so bila drejva, stera so trifele djabok rodile. Na primer na enoj drejvi so bile jonatan, hülcevajne pa ciganske. Meli so eške mošanske, batul, tikvine, krumštül, pogačne, kromprinc, muškotne. Muškotne so drauvne bile, smo je po zimski večeraj radi pekli v peči ali v redlini. Sladke so bile, zato smo je deca rada geli. Starci so sad nej

šprickali (škropili), zatok je pa zdravi biu. Magistra je zanimivo razlagala, na filmi smo pa leko vidli, kak se obrezava drevje.

šali mladi ansambel iz Büdinec, vküper z njimi smo zapeli in se veselili. Rejsan smo se dobro čutili.

Mag. Zlatka Gutman in domanji sadjar Lojzek Hanžek

Malo smo goškice tō lüпали

kulturne skupine, stere delajo v vesi. Tau so gasilsko društvo, športno društvo Srebrni brejg, cerkveni pevski zbor sv. Cecilije, folklorna skupina pa Mešani

vili razstavo stari sort djabok. Predavanje (elôadás) je na tau temo mejla mag. Zlatka Gutman s Kmečko-gozdarske zbornice iz Maribora, njeni sodelavec

Vmes smo goškice lüпали, ka bi malo staro navado ponovili, ka pomali naš mladi rod nede več pozno nej indašnji navad, nej meštrij. Po večerji smo poslū-

Slovenski manjšinski samoupravi, veški künji Makoš se lepau zahvaljujemo, v nauvom leti želejmo dosti zdravja in mir.

Vera Gašpar

OD SLOVENIJE...

O usodi ministra za okolje Karla Erjavca bodo odločali poslanci

Računsko sodišče je premierja Boruta Pahorja pozvalo, naj začne postopek razrešitve ministra za okolje, saj je ministrstvo hudo kršilo obveznost dobrega poslovanja. Računsko sodišče je namreč v porezijskem poročilu o smotnosti ravnanja z ločeno zbranimi komunalnimi odpadki v Sloveniji od leta 2005 do konca leta 2007 ugotovilo, da ministrstvo za okolje ni izkazalo zadovoljivih ukrepov, ki mu jih je sodišče naložilo avgusta lani. Zadovoljivo je ministrstvo izvedlo le en ukrep od osmih. Premier Borut Pahor bo državnemu zboru v nekaj dneh na poziv Računskega sodišča predlagal razrešitev ministra za okolje Karla Erjavca. V tem času bo Erjavc še naprej opravljal vse naloge ministra. Pahor je dodal, da bo spoštoval zakon, ki mu nalaga, da spoštuje poziv Računskega sodišča, se mu pa ta možnost zdi nenavadna, zato bo člen zakona, ki se nanaša na to, dal v ustavno presojo. Premier je še razložil, da se je minister Erjavc strinjal z njegovo odločitvijo, da o tem razpravlja državni zbor. Karl Erjavc je še dejal, da se za napake ne čuti krivega, saj so od revizijskega poročila minili šele trije meseci in v tem času ni mogel odpraviti vseh napak.

Domačini na Dolenjskem nasprotovali pogrebu Rominje

Pogreb Rominje v občini Škocjan na Dolenjskem, ki ga je želela skupina ljudi prepričati, so po pogovoru na policijski postaji z enourno zamudo vendarle izpeljali. Pred gasilskim domom v Dobruški vasi se je namreč zbralo več kot sto ljudi, ki so nameravali prepričati predvideni pogreb Rominje na tamkajšnjem pokopališču. Po neuradni razlagi naj bi bil razlog za protest to, da na tem pokopališču ni več prostora za nov grob. Po besedah podpredsednika Zveze Romov Slovenije Bojana Tujde je predstavnik Regijske civilne iniciative za reševanje romske problematike občine Škocjan Bojan Jerak sicer sprva vztrajal pri tem, da krajani nasprotujejo pogrebu in da bi ta moral potekati na pokopališču v Prečni pri Novem mestu. Na vprašanje, kaj je motilo krajane, da so poskušali prepričati pogreb, je Jerak odgovoril, da gre za širšo zgodbo, ki se ne da razložiti v nekaj besedah, vendar pa da zadeve ne želi komentirati, ker za to niti nima pooblastila.

Jaz ti dam svojo okau (1)

Lejpo, dapa žalostno pripovejst je najšla v starejšom katoliškom kalendari pa go je dolobrnila v domanjo rejč Ema Sukič.

Lejpo je bilau nebo, lejpo svejko sivo (modro), kak go je baug stvauro. Tak lejpo, kak go samo srečen človek leko vidi, steri lübi lepoto. Tak modro je bilau kak maurdje, gda sunce sije nanga. Eštje lepše so go napravili mali bejli oblacke, steri so plavali po zraki kak male birke, par dni stare pa v zlato kosminje oblečene. Vidli so lepoto v ogradi, gde so se med drejvdjom nosili ftiči pa se s svojim lejnim füčkanjom radüvali žitki.

V tom püngradi sta živela mati pa sin, stera sta lübila eden drugoga pa gospodnoga Boga, steri je vse tau lepoto stvauro. Na gledanje k njim je prišo padaš od sina. Nigdar je eštje nej odo pri nijj. Gda je v dvorištje prišo, ma je sapa stanila. Djablani, grüške, sli ve, breskvi. Vse je cvelo, vse je puno rauž bilau kak v püngradi. Tulipani, narcise, vijolice, sprtolejt je bila, gradec je špilo staufele farb. Do dver iže so kak lugaš cvele trnjove rauže. Ram je nej velki bijo, za edno familijo valaun, liki v tom rami sta se samo mati pa sin držala. Sin je napravo eštje en mali zvonik, gda je večer osem vöra bila, je malo zvoni jo, tak je slobaud vzejo od svojji ftičov, rauž pa se je zahvalo Baugi za cejli den. Zvonik je za tau tö dober bijo, ka je v zima pod njem (h)rano ftiče pa tak ji je obrano glada.

Gda se je gost vönagledno té lepote, je cingo. Dokeč so se dvera nej oprla, ma je tau na pameti ojdlo, kak fejst mora njegvi padaš, Imre ma je menje bilau, lübiti vse, ka je lejpo. Ali najlepše, ka fali z njegvoga žitka pa iz tauga lej-poga rama, je familija, flajsna mlada žena pa mlajši. Dapa s tauga vejndrik več nika nede, Imre je že stari legén, kauli 40 lejt je star.

Mati se je z velikim veseljom paščila pred gosta (vendég).

»Vidla sam, ka ste kauli gledali,« ma je pravla. »Vesela sam, ka ste vi padaš mojga sina. Vidite, on trno rad ma lepoto. Bar ka v rami vsefele lepoto mammo, njemi je tau itak premalo. Po nedelaj ali gda ma fraj den, rad ojdj v gauško ali na mezeve pa poslušša, kak ftiči füčkajo. Dola si leže pa gleda oblacke, veseli se, kak lejpa je zarja, gda sunce doli dé. Ranč tak, gda kmično grata, pa na nebi milijon zvezd naprej pride, ka se vse bleskeče. Gda črne, strašne blačine pokrijejo nebo, pride bliskanje pa viher, ka zemla vse drgeče.

Lübi vse, ka je Baug stvauro na eta svejt. Ranč tak mene, svojo mater. Dvej leta je star bijo, gda sam devica (vdova) ostala. Moj mauž je v bojni spadno, tak ka on svojga očo ranč nej pozno. Jaz sam mlada bila, preveč mlada. Bi se leko oženila, dapa bodjala sam se, ka če takšoga moškoga dobim, steri de lagvi oča mojomi sinej, ga nede poštüvo. Raj sam sama ostala, pa svojomi sineki živela. Od maloga mau je trno vrli bijo. Dostafart sam pravla, ka ga je gospodni Baug v dobro volej stvauro na svejt. On se je tö nej oženo, ka se bojo, ka bi lagvo snejo pripelo k iži. Tak živeva zdaj miva dva, nej dva, liki trgé, ka moj sin najoprvin gospodnoga Boga lübi. Po nedelaj nigdar meše vö ne nja. Zdaj, ka sam že starejša, vsigdar vküper deva k meši, gda sam ešje mlajša bila, sva dosta ojdla pa vandrivala po svejti. Zdaj me več nogé ne baugajo. Samo do cerkvi pa nazaj, pa mi je dostafart tau preveč. Dostakrat ma pravim, vej si pa doma počivaj pa na tv-ni pogledni sveto mešo. On mi pa pravi, če na tv-ni gledamo mešo, je ranč tak, kak če bi prejk glažojne gledno notra v bauto, gde rauže odavajo. Edna rauža, stera je moja,

Blagoslavlanje iz v Porabji

Na trejkralovo je šega, ka se blagoslovijo iže pa njini prebivalci, naj bi v nauvom leti bivali v takši ižaj mir, sreča, zdravje in zadovoljstvo. Župnik Ferenc Merkli je s svojima dvornikoma gorzisko držine po naši vasnicaj in blagoslovo njine domove. Kejp je iz Sakalauvec, poslala nam ga je Anita Vajda.

pa go leko v rokau vzemem, je več vrejdn, kak če bi cejla bauta moja bila, dapa notra bi nej mogo staupiti. Tak sam s sveto mešov tö. Če sam v cerkvi pa dem po božo tejlo, je več vrejdn, kak če bi cejli svejt naš bijo.

»Zavolo vöre je nevolu v službi tö emo,« je tadala gunčala mati. »Tak vejte, ka dela v štamparaji (tiskarni), gde knjige pa cajtinge stampa jo. Gnauk so ga steli völičiti iz dela. Tistoga ipa so eštje z rokauv postavljali liture. V besedili (szöveg), ka ga je postavlo, je večkrat bilau menje Boga tö. Tau bi mogo z malo začetno liturov napisati. Dapa nej je mogo. Tak si je mislo, če so Zeus, Jupiter pa Venus

(Venera) vrejdn velke liture, zakoj bi te Baug, cejloga sveta gospaud, nej bijo vreden edne velke liture. Pozvali so ga v kancelaj, se z njim korili, dapa on je nej popüsto. Tadalaj je z velko lituro piso ime Boga. Zatok so ga dun nej taposlali, ka je dober delavec, samo so ga malo za nauroga držali. Gda so prejkpoglednili, ka je delo, so velko lituro vsigdar na malo popravili. Sprvoga ga je fejst sfadilo, te si je pa mislo, leko jezerokrat z malo lituro pišate, Baug zatok nede menkši,« je enjala mati pripovejdati, gda je čüla, ka je sin domau prišo.

(se nadaljuje)

www.porabje.hu

Zveza Slovencev na Madžarskem | Novice | Programi, prireditve

Zveza Slovencev na Madžarskem

Gardonyijeva 1
9970 Monošter/Szentgotthárd
Telefon: 00 36 94 380 208
00 36 94 552 596
E-pošta: info@zveza.hu

zveza.hu

Šolska božična prireditev na Gornjem Seniku

SPONTANO, PRISRČNO, V DUHU VEČJEZIČNOSTI

Veseli december, kot ga pogosto radi imenujemo, je res prav poseben mesec. Ta posebnost se odraža v načinu sporazumevanja med ljudmi, izrazi na obrazih so

in dedki so bili vznemirjeni in zgovorni. In slišalo se je veliko pogovorov v domačem slovenskem jeziku, kar me je posebej navdušilo.

Trije kralji v betlehemiški štalici

bolj veseli, če pa se sprehodimo po praznično okrašenih mestih in vaseh, nam je kljub mrazu toplo. Pravljice sicer izzvenijo v sivi vsakdan, čim ugasnejo migljajoče lučke in je potrebno spet zaživeti vsakdanje življenje. A o tem, namreč času, ko bodo ugasnile božične zvezdice na okrašenih smrečicah, gotovo ni razmišljal nihče izmed nas, ki smo sprejeli

Za pripravo programa sta tokrat bili odgovorni učiteljci Eva Lazar in Ibolya Neubauer, ki sta nalogo opravili odlično, saj je vsebina bila pestra, zelo primerna in zanimiva, izvedbe učencev spontane in prisrčne. Ker je na seniški šoli le nekaj čez 60 učencev, so nastopili skoraj vsi in prav to je dalo prireditvi poseben čar. Program so sestavljale recitacije,

Lep prizor s prireditve

prisrčna vabila Dvojezične osnovne šole Jožefa Košiča na Gornjem Seniku in se 17. decembra udeležili njihove božične prireditve. Dvorana seniškega kulturnega doma se je že nekaj minut pred napovedanim začetkom povsem napolnila. Veseli in sproščeni obrazi učencev in učiteljev so napovedovali zanimiv program. Lepo je bilo videti cele družine, skupaj s starimi starši, ki so radovedno in ponosno pričakovale nastope svojih otrok. Posebej babice

zapete pesmi, dramatizacije, ples in instrumentalni vložki. Prav vsi nastopajoči so bili zelo dobri, zato ne bom izpostavljala nikogar posebej. Še najbolj pa so navdušili učenci, ki so nastopili v več različnih vlogah: kot recitatorji, pevci, glasbeniki, igralci in še kaj. Vso pohvalo pa zaslužijo tudi tisti učenci, ki jim šolsko učenje sicer ne gre najbolje, a so pogumno nastopili in dokazali – če imajo učiteljice pozitiven odnos do njihovih sicer skromnih sposob-

nosti – da lahko tudi oni takim prireditvam prispevajo dragocen delež.

V uro in pol trajajočem programu smo slišali veliko pesmi na praznične teme, videli prikaz božičnih običajev, pevski zborček je ob

v spontanosti in izredno lepem izgovoru slovenskih besedil (recitatorji so razumeli, kaj govorijo) je bil poglobitveni čar prireditve. Še enkrat se mi je potrdilo, da otroci, ob pomoči prizadevnih učiteljev, zmorejo prav vse. Seniška bo-

Jezusa so obiskali tudi pastirci

instrumentalni spremljavi zapel tudi nekaj popularnih slovenskih božičnih popevk, brhke plesalke so svojo plesno točko pripravile na slovensko glasbo. Za tako lep program si zaslužijo vse pohvale prav vsi nastopajoči učenci, posebej pa učiteljci Eva in Ibolya. Na vseh prireditvah v Porabju, tako šolskih kot vseh drugih, pa sem vedno posebej pozorna na rabo in prisotnost slovenskega jezika, saj je v manjšinskem okolju leta najpomembnejši dejavnik

žična prireditev tako zasluži vse pohvale, saj je bila vzorna učna ura spontane večjezičnosti. Škoda, da ni zanimala medijev, niti lokalne monostrske televizije, kar je pravzaprav žalostno, saj bi širši krog gledalcev ali poslušalcev včasih lahko dobil v življenje porabskega mladega roda malo širši, bolj objektivni in pozitiven vpogled (velja tudi za medije v Sloveniji).

Prireditev je zaključila ravnateljica DOŠ Gornji Senik Ildiko Don-

Božični koledniki

odnosa do narodnostne pripadnosti in vrednot. Seniška božična prireditev je tudi po tej plati bila resnično vzorna. Ves program je bil dvo- tri- ali celo »štiri-jezičen«, saj so se spontano prepletali slovenski, madžarski in nemški jezik kot tudi porabsko narečje (ob prikazih božičnih običajev). Prav

čec Treiber s prazničnim voščilom učencem, učiteljem, staršem in vsem obiskovalcem, učenci pa so dobili tudi božična darilca – sredstva za leto pa sta prispevali dolnjeseeniška in gornjeseeniška samouprava.

VALERIJA PERGER

... DO MADŽARSKE

Predsednik države ne bo sklical t. i. nacionalnega vrha

Predsednik države László Sólyom ne bo sklical t. i. nacionalnega vrha (srečanja predstavnikov strank, visokih državnih predstavnikov, znanstvenih institucij itd.), ki ga je predlagala manjša opozicijska stranka Demokratijski forum. Kot je povedal vodja glavnega oddelka Urada predsednika države Ferenc Kumin, bo s svojimi razlogi predsednico stranke Ibolyo Dávid seznanil pisno. Predsednik Sólyom je bil že jeseni leta 2008, ko je bil pobudnik podobnega srečanja takratni premier Ferenc Gyurcsány, mnenja, da država ne more delovati na tak način, kajti taka srečanja so neinstitucionalna, neregularna, služijo le temu, da se določene strukture izogibajo odgovornosti.

Tehnični pregled in zelena karta hkrati

Od januarja 2010 so poenotili tehnični pregled in pregled za pridobitev zelene karte za različna vozila. Nov predpis je ugoden v prvi vrsti za lastnike vozil, ki jim prej preteče zelena karta kot tehnični pregled, kajti do ponovnega tehničnega pregleda lahko uporabljajo vozilo brez zelene karte. Pri novih vozilih pregleda za zeleno karto sploh ni potrebno opraviti, če ima lastnik izjavo proizvajalca o ekološki kategorizaciji vozila. Enotna bo tudi tarifa za pregleda, pri osebnih avtomobilih bo znašala 10.490 forintov, pri tovornih vozilih pa 14.590 forintov.

Vozniki avtobusov protestirajo na svojstven način

Vozniki avtobusov v Budimpešti, ki so zaposleni pri Podjetju za javni prevoz (BKV), so prejšnji teden na svojstven način protestirali zaradi ukinitve kolektivne pogodbe. Sklicevali so se na razne tehnične okvare svojih avtobusov in enostavno niso odpeljali iz garaž. Med temi okvarami so bile tudi zelo banalne, recimo raztrgana sedeža na avtobusu. Zaradi takih in podobnih vzrokov več dni ni vozilo kakih 270 avtobusov v Budimpešti.

»Telko, ka sam si malo za špricer prislüžo«

Dostokrat odim pa iščem kakšne zanimive lidi za reportažo v Porabje, pa na Goričkem, leko povejm, ka se večkrat presenetim (meglepödök). Nekakoga več lejt poznam, pa mislim, ka sam ga že rejsan spozno, pa te gda začnemo pripovedjati, tašo vse zvejm od njega, ka bi nikdar nej mislo.

Ernest Škerlak z Lucove so edni med tejsi. Že več lejt poznam nij pa sina tö, šteri je eden najbaukši trombitaš v krajini, pa itak sam nej znau, ka so oni profesionalni fotograf bili pa so ešče zdaj tö. Istino, kak so oni pripovedjali, s tauga so dosta haska nikdar nej meli, tau so delali vejn bola samo zato, ka nji je veselilo. Dapa zvün tauga ešče majo eden hobi, ka bi nikdar nej dau valati, če bi nej s svojimi očami vido.

• *Ernest, gda ste vi začnili fotografirati?*

»Dja sam meo prvi fotoaparát, šteri je samo edna škatla bila, 1955. leta. S tejm sam dja prvo paut fotografero eden pogreb (pokapanje).«

• *Kak tau, ka ste vi kúpili fotoaparát?*

»Ne vejm, kak je tau prišlo. V Soboti je živo eden fotograf, Purač Jerolim, šteri je bijo najstarejši fotograf. Verjetno mi je on dau te fotoaparát, tau že tak točno ne vejm, zato ka tau je že precij lejt.«

• *Stejm starim fotoaparatom je naleki bilau slikati?*

»Slikati je naleki bilau, dapa samo te smo leko slikali, gda je sunce sijalo. S tejm si nači nej mogo slikati. V tauga so šli notra filmi šestkrat devet, tej namotani filmi. Če smo kaj steli v kmici slikati, te je trbelo fotoaparát dola na sto djati ali na stolec, pa smo mogli magnezium vožgati. Tau se je te oblisnilo pa si te leko kejp napravu. Tak sam doma posliko, gda smo kukarce lüpali.«

• *Te fotoaparát se je leko kaj postavlo tö, če je trbelo?*

»Nej, s tejm si posliko, pa kak se je posrečilo, tak se je posrečilo, postaviti si nika nej mogo. Večinoma so zato dobri kejp bili.«

• *Vi ste razvijali kejp ali štoj drugi?*

»Tau sam vse dja sam delo doma.«

• *Samo za svoj tau ste fotografirali ali drugim tö?*

»Največkrat sam za druge sliko pogreb, zdavanje pa tašo, zato ka so lidgé vpamet vzeli, ka kejp za spomin ostane. Za volo tauga sam vsigdar več mogo slikati. Počasi sam si te že kúpo baukši aparat. Tašoga na sto-

Ernest Škerlak z najstarejšim in najnovejšim aparatom

jalo, šteri je platno emo, pa s tistim si se dojpokrijo, gda si sliko. Emo sam spoznane fotografe, šterim sam mast pa melo noso, pa te tisti so mi kaj pokazali, pa tanača davali, kak trbej fotografirati. Tak sam te tadala fotografiro, pa eške gnesden fotografiram. Samo zdaj že baukše fotoaparate mam. Dja sam s tehnikov vsigdar naprej šeu, kak so bili novejši aparati. Meu sam vejn več kak petdeset aparatov vsevküper. Najbaukši so japonski aparati, dja zdaj tö ednoga digitalnoga Nikona mam, šteroga sam na sedemdeseto obletnico daubo od domanj. Minolto, ka sam go emo, sam najprvin pri ednom vido, ka je iz Amerike prišo domau. Ka smo kaj doma bike skrmili, sam je audio pa sam telko vküppriškrabo, ka sam dja sebi enga tö kúpo. S tistim se je že baukše dalo delati, pa je name tau sploj fejt veselilo. Te so me pa gnali kaulivrat. Na poroke, na krstike, na pogrebe. Leko bi emo edno razstavo, zato ka mam petdeset snej, štere sam sliko. Leko bi se poglednilo, kak so inda svejta bile oblečene.«

• *Kelko kejpov mate doma?*

»Dosta, vejn edno leto bi je leko gledali, če bi vse steli po-

gledniti. Pa mam videokasete, zato ka sam sledi že snemo tö. Vejn tri kufre kaset mam. Dja sam edno kopijo vsigdar njau pri sebi, zato ka se je gnauk tak zgaudilo, ka je kasetna nanikoj prišla, gda sam go prejkdau tistim, šteri so prosili snemanje. Kak se je tau zgaudilo, ne vejm, dapa od tistoga mau dja vsigdar njam edno pri sebi.

Najprvin sam edno gostüvanje snemo v Adrijanci, tauma že vejn dje štirideset lejt.«

• *Te ste vi sploj dosta snemali pa slikali?*

»Ranč ne guči, po cejlöj Sloveniji sam odo pa eške na Madžarskom tö.«

• *Bilau je tak, ka so se kejp nej posrečili?*

»Na občini (tanács) sam bijo fotograf že v časa komunizma. Z njimi sam odo na vsakši sestanek (gyülés), ka so jih meli. Gda so te nauve občine nastale, te se za našo občino tö mogo slikati vse prireditve. Gnauk me župan zové, ka najdem, ka majo sestanek pa bi slikati trbelo. Dja sam emo dva aparata. Eden je taši bijo, ka sam samo film notradjau pa je sam od sebe naprej šeu. Drugi je pa taši bijo ka si film mogo zasükniti, pa tak se je te nutpotegno. Sila bila, nej sam gledu pa sam dva aparata zamejno. Film je bijo notra, samo ga je nej vlejko. Gda sam domau prišo, te je že gotovo bilau, zaman sam vpamet vzejo, ka je film nej vlejko, kak sam sliko. Zdaj, gdekoli mamu kakšno prireditve, župan me vsigdar pita, če film mam v aparati. Na sedemdeseto obletnico sam povabo

župana tö, pa on mi je prineso eden velki pak filmov. Pravo je, ka tau je zato prineso, nej ka bi drgauč pa brezi filmov sliko.«

• *Ka najbola radi slikate?*

»Vsefele rad slikam, prireditve, portrete, nej bi znau povedati, šteri so mi najbola všeč. Osebnosam odo taše slikat, šteri so nej mogli vö iz postele, če njim je trbelo za kakšne dokumente. Emo sam za tau napravljano edno ozadje (háttér), ka sam vcüjdjau, gda sam portrete delo, naj vse baukše vövidi. Moje slike so vsepovsedik vzeli, zato ka so bile napravljane po normativi. Tau mi je pa moj majster pokazo, šteri mi slike vödela.«

• *Gde ste oslejdijim slikali?*

»Zdaj sam v cerkvi sliko, zato ka so meli pettresto oblejtnico konfirmacije.«

• *Slikanje vas veseli?*

»Če bi nej tak bilau, te bi ranč nej delo. Ednoj ženski sam gnauk pripovejdo, kelko lejt že slikam, te mi ona pravi: 'Aj, te ste vi dosta pejnaz parslüžili.' 'Znata ka,' sam pravo, 'nej sam zaslüžo, zato ka sam dja vsigdar samo malo več proso kak je namé material košto.' Telko, ka sam si malo za špricer prislüžo, pa dja sam vsigdar rad med narodom bijo, pa dosta vse sam vido pa čüjo. Gnauk sam bijo na ednom pogrebi, pa gda so ga nutpiščavali, se je škrinja odprla, pa je mrtvec vöspadno. Ali gda sam na gostüvanje šeu slikat pa je sneja vujšla. Torto smo pogeli pa smo šli domau. Bile so taše finte. Dja sam uživo, gda sam med lidami bijo, pa se je kaj dogajalo. Že petdeset lejt, ka sam muzikant, zdaj igram pri skupini Vrtanek, ka me pa trno veseli.«

• *Če tak gledamo, vi se na dosta vse razmejte, pa te ste eške ranč od tauga nej parpovedali, ka pripravirate ftiče tö.*

»Tau je pa tak bilau. Dja, ranč tak kak moj dejdek, sam rad emo ftiče. On mi je vsigdar kazo, ka tau je taši ftič, tisti je taši ftič, pa te tak sam si dja tö zapomno. Potistim sam dja vsakšoma ftiča edno bilico (djajco) vözejo iz gnejzda, pa sam dja te tau arhiviro. Leko

povejm, ka od vsakšoga ftiča sam emo bilico. Gnauk sam edno pismo piso na Ornitološki zavod (Madártani Intézet), ka se dja za ftiče zanimam pa je opazujem. Ka se je zgaudilo, za mejsed dni so se k nam pripelali. Te smo si tak gučali, pa so oni meni prajli, ka bi leko ta k njim v slüžbo üšo. Nejsam üšo, dapa zato sam tau pravo, ka dja bi rad znau, kak ftiče preparerjajo vö, ka bi si edno zbirko delo, ka bi vsefele ftiče emo. Gda so drugo paut prišli, te smo odli mladim štrkom rinke gordejvat na noge. Zato ka so tau opazovali, kama oni dejo, pa če nazaj pridejo. Te so mi pokazali, kak se prepareranje dela, pa malo strupa so mi tudi dali, za edno par ftičov.«

• *Kakšni strup?*

»Arzen, tau je takšni strup, ka ga ne dobiš nin nej kúpiti. Te strup eške za tresti lejt vala, pa niše stvar te ne vniči tisto, ka si preparero, zato ka se s tejm kauža nutnamaže. Gda mi je sfalilo, te sam iz Avstrije kúpo prejk enoga spoznanca, dapa leko povejm, ka nej naleki. Tau je taši močen strup (čemer), ka s tauga edna nožina špica človeka včasín vniči. Za volo tauga je prepovedano, ka bi se leko prodajo.«

• *Kelko časa trbej enga fazana preparirati?*

»Tau se štiri, pet vör dela. Če je menši ftič, te se vse bola-žmetnejše napravi. Zato ka cejlo kaužo doj trbej potegniti z glave pa možgane vöpoirati. Tau je tašo doktorsko delo.«

• *Te bi vi že znali operirati tö, če bi fejt sila bila, nej?*

»Kak pravijo, če je sila, vrag eške möjo tö zej. Iz Petrauvec je gnauk k nam prišla cejla osnovna šola, gledat, kak se tau dela.«

• *Nej bi mislo, ka se vi na vsefele razmejte, sploj pa na tašo, ka je nej vsakdanešnjo.*

»Pa te sam eške vse ranč nej ta-pravo. Gda mam malo časa, te mozaik plošče delam iz strejti kajlic. Moj cilj je, če se posreči, te napravim vse občinske grbe (címer) na mozaik plošče.«

Karel Holec

OTROŠKI

KOTIČEK

SRAKINO GNEJZDO SRAKE ČRNEMLAKE

Na starom oreji si je mlada sraka v luknji napravila gnezdo. Istina, ka je una mlada sraka gé, depa ranč tak vej kradnoti, kak tou delajo velke srake. Ja, kakšna sraka pa bi bila, če bi tou nej vedla delati, ka nej? Že od najbolje mladi noug go zovejo sraka Črnamlaka. Tou pa zato, ka se najraj drži tam pri Črni mlakaj. Kradne, kradne pa vseposedi, samo naj se njoj prilika pokaže. Tak kak tistoga dneva, gda je najšla...

VCEJLAK NORMALNE SRAKE

Ja, zgodilo se je tau, kak se ma šegau zgoditi. Lidge samo nagnauk iz mali lidi gratamo velki lidge. Pa po tejm demo na svoje, kak se tau pravi po domanje. Pa je pri srakaj ranč tak. Ja, zgodilo se je tau, kak se ma šegau zgoditi.

Tri mlade srake od srake Črnemlake pa od njenoga moža Marjetice so velke srake gratale. Odišle so iz domanjoga gnejzda pa si svoja gnejzda napravile. Pa svoje držine tō. Najprva sta bila trno veseliva. Pa trno gizdaviva tō. Najbole pa sraka Črnamlaka, tau se vej. Raščala pa srakala je iz vejke na vejko, ka se je čulo eške dale kak pa do Pešte pa do Lublane. Kak bi pa nej gizdava bila? Kak bi nej gizdava bila, vej so pa njene tri srake tak čedne, ka so si svoja gnejzda napravile.

»Od naja srake so najbolje čedne pa najbolje lejpe srake!« je raščala tri dni vküper.

»Od naja srake so najbolje čedne pa najbolje lejpe srake!« je po srakovo raščo Marjetica tō.

Pa je to gizdavo veseldje taminaulo. Samo nagnauk sta enjala biti najbolje gizdavivi sraki v svojoj krajini. Na, gda sta gratala dejdek pa stara mati. Potejm sta

eden ali dva dneva raščala pa srakala z vejke na vejko, depa nej najbolje na glas.

»Na, ka se pa gor gemléta?« njima je prajla sauseda sraka. »Vej pa vüva nika nemata s tejm svojimi vnükami pa vnükicami. Tau je tak gé, ka za stariše se sam narediš, za stare stariše pa te drugi naredijo. Zato ga volo nej trbej gizdavi biti.«

Pa sta potejm enjala gizdavo srakati pa raščati. Na, vej bi eške mela volau. Mela bi volau, depa tisto o stari starišaj je dun istina. Pa sta vgasnola, kak se tau po domanje povej. Nagnauk sta gratala vcejlak takšiva, kak vse druge srake. Nejsta več škela biti najbolje gizdaviva. Nejsta se več škela ravnati kak lidge. Nejsta več tak mladiva bila. Na, vej sta stariva tō eške nej gratala. Samo tau je bilau, ka sta bila samo telko gizdaviva, kak so gizdave druge srake. Pa sta samo telko raščala pa srakala, kak tau delajo druge srake. Pa sta se mejla ranč telko radiva, kak se majo rade druge srake.

Vseeno pa je ostanola v tistoj krajini edna rejč ali pa bole povedano šega. Če se je štera sraka malo bole na glas gizdava delala, so njoj prajli:

»Tak si gizdava kak sraka Črnamlaka.«

Če štera preveč na glas sraka pa rašči, njoj majo eške gnesden šegau prajti: »Raščiš eške bole kak sraka Črnamlaka pa njeni Marjetica vküper.«

Njiva pa se samo naraji smedjeta pa si brodita, kakšiva sta inda bila. Pa pri tejm se pripovejsti od srake Črnemlake skončajo. Ka pa naj se od nje pa njenoga Marjetice eške povej? Zdaj gda sta takša kak vse druge srake, je več nika nej takšoga za povedati pa za gor spisati. Zdaj je njivi den gnaki drugomi dnevi pa tretjomi pa štrtomi, pa... pa tak tadale. Leko, ka de steri od njivi vnükecov grato kak sraka Črnamlaka ali pa eške kaj bole ovakšoga. Leko, ka po tistom zna- uva bau kaj za povedati od srak, ka živejo tam više Črni mlak. Leko, sto bi vedo pa sto bi znau.

Aja, Marjetica je sraki Črnimlaki obečo, ka nigdar nede pogledno druge srake. Ona pa je njemi obečala, ka se nigdar več nede korila z njim. Tau, vidite, je nej najbolje normalna šega. Depa sto si sploy leko brodi, kak bi leko bila vcejlak pa najbolje normalniva.

Miki Roš

Dijak, ki je zelo uspešen v rokometu

Benjamin Huszár je dijak monoštrske gimnazije. Zdaj obiskuje 10. b-razred. V prejšnjem letu se je učil angleščino, za drugi tuji jezik pa si je izbral slovenščino. O njem moramo vedeti še to, da se prej ni učil tega jezika, saj je njegov materni jezik madžarščina.

• Benjamin, zdaj že drugo leto obiskuješ gimnazijo. Zakaj si se odločil za njo?

»Zato, ker sem hotel ostati tukaj v Monoštru. Tudi nulti letnik me je privlačil.«

• Kaj te je pritegnilo k uram slovenščine?

»Mislim, da je ta jezik tu na tromeji zelo pomemben. Nekateri slovenski rokometiši so tudi moji zgledi (példakép). S tem, da se učim slovenščino, imam veliko prilož-

nosti. Pozimi lahko grem smučat, poleti v tabor v Piran. Včasih pa imamo tudi izlete.«

• Vemo tudi to, da si zelo dober rokometiš. Kako si se odločil za rokomet, in kdaj si začel igrati?

»Najprej sem začel igrati rokomet v drugem razredu

osnovne šole. Ta šport mi je bil zelo všeč. S tem, da igram v drugi državni ligi (NB II), lahko obiščem kraje, ki jih drugače verjetno ne bi videl. In to ne samo na Madžar-

skem, ampak tudi v tujini.«

• Kaj delaš v prostem času?

»Veliko prostega časa posvetim rokometu. Če pa imam še prosti čas, rad poslušam glasbo, se zabavam s svojo prijateljico ali s prijatelji.«

• Kaj načrtuješ po končani gimnaziji?

»Po končani gimnaziji imam načrte v zvezi s športom. Mogoče bom šel študirat v Slovenijo.«

Martina Zakoč

PORABSKA ZIMA

KAUT

MLAŠEČI

6.10 KULTURA, 6.15 ODMEVI, 7.00 POROČILA, DOBRO JUTRO, 10.15 SREBRNOGRIVI KONJIČ, RIS., 10.40 SKOK, OBRAT, ZDRS, DOK. FILM, 10.55 ENAJSTA ŠOLA, 11.25 TO BO MOJ POKLIC, 12.15 OSMI DAN, 12.45 MINUTE ZA JEZIK, 13.00 POROČILA, ŠPORT, VREME, 13.15 TURBULENCA: INOVATIVNOST, 14.05 KNJIGA MENE BRIGA, 14.25 SLOVENSKI UTRINKI, 15.00 POROČILA, 15.10 MOSTOVI - HIDAK, 15.45 DOKTOR PES, RIS., 15.55 SIMON V DEŽELI RISB, RIS., 16.00 MIHEC IN MAJA: BOLHE, OTR. SER., 16.05 IZ POPOTNE TORBE: KLOBUKI, 16.25 SLOVENSKI VODNI KROG: UNICA, 17.00 NOVICE, SLOVENSKA KRONIKA, ŠPORT, VREME, 17.20 POSEBNA PONUDBA, 17.40 GLEDAMO NAPREJ, 17.50 DUHOVNI UTRIP, 18.05 Z GLAVO NA ZABAVO - BIG FATHER, 18.35 VIPO, RIS., 18.45 ZAKAJ?, RIS., 19.00 DNEVNIK, VREME, ŠPORT, 19.40 EUTRINKI, 19.50 GLEDAMO NAPREJ, 19.55 DANES DOL, JUTRI GOR, 20.25 NA ZDRAVJE!, 22.00 ODMEVI, KULTURA, ŠPORT, VREME, 23.00 POLNOČNI KLUB: PRAZEN ŽEP - KAJ PA ZDAJ?, 0.15 DUHOVNI UTRIP, 0.30 IZ ARHIVA TVS: TV DNEVNIK 15.01.1992, 1.05 DNEVNIK, 1.35 DNEVNIK SLOVENCEV V ITALIJI, 2.00 INFOKANAL.

PETEK, 15.01.2010, II. SPORED TVS

6.30 INFOKANAL, 8.45 TV PRODAJA, 9.15 IZ ARHIVA TVS: TV DNEVNIK 15.01.1992, 9.50 MAGAZIN V ALPSKEM SMUČANJU, 10.20 SV. POKAL V ALPSKEM SMUČANJU, 11.30 CITY FOLK, 11.55 GLASNIK, 12.20 OPUS, 13.20 SV. POKAL V ALPSKEM SMUČANJU, 14.15 EVROPSKI MAGAZIN, 14.45 KOT ATA IN MAMA: KAM S STARO TETO, OTR. NAN., 15.10 RDEČI NOSKI - KLOVNI ZDRAVNIKI, 15.40 ČRNO BELI ČASI, 16.25 CIRCUM REGIONAL, 16.55 MINUTE ZA ..., 17.25 MOSTOVI - HIDAK, 18.00 V DOBRI DRUŽBI, 19.00 ZLATA ŠESTDESETA - FARAONI, 20.15 ROKOMET, TEKMA LIGE PRVAKINJ: HYPO - KRIM MERCATOR, P 21.50 ZAKON V MODREM: VSE ZA SINA, IT. NAD., 22.45 NED KELLY, AVSTRAL. FILM, 0.30 JASNOVIDKA, AM. NAD., 1.20 ZABAVNI INFOKANAL.

SOBOTA, 16.01.2010, I. SPORED TVS

6.15 KULTURA, 6.20 ODMEVI, 7.00 IZ POPOTNE TORBE: KLOBUKI, 7.20 MIHEC IN MAJA: PRESENEČENJE, OTR. SER.; SEJALCI SVETLOBE: NEDOKONČANA ZGODBA, OTR. NAN.; RIBIČ PEPE: OMAMNA OBALA IN ČRKA O, OTR. NAD., 9.00 KRALJIČIN NOS, ANG. FILM, 10.45 POLNOČNI KLUB: PRAZEN ŽEP - KAJ PA ZDAJ?, 12.00 TEDNIK, 13.00 POROČILA, ŠPORT, VREME, 13.15 GLASBENI SPOMINI Z BORISOM KOPITARJEM, 14.15 FOYLVA VOJNA: SOVRAŠTVO, ANG. NAD., 15.55 SOBOTNO POPOLDNE, 15.55 O ŽIVALIH IN LJUDEH, 16.10 ZDRAVJE, USODA, NASVET, 17.00 POROČILA, ŠPORT, VREME, 17.15 OZARE, 17.20 ZAKAJ PA NE, 17.35 NA VRITU, 18.00 NAGRADNA IGRA, 18.05 Z DAMIJANOM, 18.40 POZABLJENI IGRAČI, RIS., 19.00 DNEVNIK, UTRIP, VREME, ŠPORT, 20.05 SREČNO KEKEC, SLOV. FILM, 21.50 POROČILA, VREME, ŠPORT, 22.20 HRI-BAR, 23.25 USODNA NESREČA, AM. NAD., 0.20 IZ ARHIVA TVS: TV DNEVNIK 16.01.1992, 0.45 DNEVNIK, 1.05 DNEVNIK SLOVENCEV V ITALIJI, 1.30 INFOKANAL.

SOBOTA, 16.01.2010, II. SPORED TVS

6.30 INFOKANAL, 7.15 SKOZI ČAS, 7.25 IZ ARHIVA TVS: TV DNEVNIK 16.01.1992, 7.50 POLEMKA, 8.55 SV. POKAL V NORDIJSKEM SMUČANJU, 10.40 SV. POKAL V ALPSKEM SMUČANJU, 12.20 SV. POKAL V ALPSKEM SMUČANJU, 13.40 SV. POKAL V ALPSKEM SMUČANJU, 15.00 SV. POKAL V NORDIJSKEM SMUČANJU, 15.55 NOGOMET, TEKMA ANGLEŠKE LIGE: MANCHESTER UNITED - BURNLEY, 17.55 SV. POKAL V NORDIJSKEM SMUČANJU, 20.00 IZBOR ZA TEKMOVANJE EVROVIZIJSK MLADI GLASBENIK 2010, 22.15 BLEŠČICA, 22.45 ALPE-DONAVA-JADRAN, 23.15 LJUBIM TE, PRAVIJO VSI, AM. FILM, 0.55 TRANZISTOR, 11.35 ZABAVNI INFOKANAL.

NEDELJA, 17.01.2010, I. SPORED TVS

7.00 TELEBAJSKI, OTR. NAN., TRNOVO ROBIDOVJE, LUTK. NAN., MARČI HLAČEK, RIS., 9.50 ŠPORT SPAS, 10.20 ŽIVLJENJE MED ŽIVALMI, FR. DOK. NAN., 10.50 NA OBISKU, 11.20 OZARE, 11.25 OBZORJA DUHA, 12.00 LJUDJE IN ZEMLJA, 13.00 POROČILA, ŠPORT, VREME, 13.15 NA ZDRAVJE!, 14.30 PRVI IN DRUGI, 15.00 NLP, 15.05 NA NASI ZEMLJI, 15.10 GLASBIATOR, 15.25 NEDELJSKO OKO Z MARJANOM JERMANOM, 15.35 PROFIL TEDNA, 16.00 VEČNO, 16.05 ŠPORTNI GOST, 16.20 SVETOVNO, 16.25 KUHARSKA ODDAJA Z NIGELLO LAWSON, 17.00 POROČILA, ŠPORT, VREME, 17.15 NLP, 17.15 NAGLAS!, 17.30 FOKUS, 18.25 ŽREBANJE LOTA, 18.35 PRIHAJA NODI, RISANKA, 18.45 POKUKAJMO NA ZEMLJO, RIS., 19.00 DNEVNIK, ZRCALO TEDNA, VREME, ŠPORT, 19.55 NOČOJ PA, OH NOČOJ!, 21.55 DRUŽINSKE ZGODBE, 22.50 POROČILA, VREME, ŠPORT, 23.20 KO NAPADE TIGER, IT. NAD., 1.05 IZ ARHIVA TVS: TV DNEVNIK 17.01.1992, 1.35 DNEVNIK, 1.55 DNEVNIK SLOVENCEV V ITALIJI, 2.25 INFOKANAL.

NEDELJA, 17.01.2010, II. SPORED TVS

6.30 ZABAVNI INFOKANAL, 7.10 SKOZI ČAS, 7.20 IZ ARHIVA TVS: TV DNEVNIK 17.01.1992, 7.50 GLOBUS, 8.55 SV. POKAL V ALPSKEM SMUČANJU, 9.55 SV. POKAL V ALPSKEM SMUČANJU, 11.00 TURBULENCA: INOVATIVNOST, 11.55 SV. POKAL V ALPSKEM SMUČANJU, 14.00 SV. POKAL V NORDIJSKEM SMUČANJU, 16.00 KORAK K SLAVI: SALT LAKE CITY, OLIMPIJSKI FILM, 16.55 NOGOMET, TEKMA ANGLEŠKE LIGE: BOLTON - ARSENAL, 18.55 NOGOMETNI MAGAZIN FIFE, 19.25 SLOVENCI PO SVETU, 20.00 NAJVEČJE STARODAVNE ZGRADBE, ANG. DOK. SER., 20.50 CRANFORD, ANG. NAD., 21.45 BALADA ZA EDVARDA GRIEGA, NORVEŠKI GLASBENI FILM, 22.40 BERLIN ALEXANDERPLATZ, NEMŠ. NAD., 23.40 VRNITEV DOMOV, AM. FILM, 1.45 ZABAVNI INFOKANAL.

PONEDELJEK, 18.01.2010, I. SPORED TVS

6.30 UTRIP, 6.40 ZRCALO TEDNA, 7.00 POROČILA, DOBRO JUTRO, 10.10 SMRČKI, RIS., 10.35 ANIMALIJA, RIS., 11.05 ŠPORT SPAS, 11.35 IZ POPOTNE TORBE: KLOBUKI, 12.00 LJUDJE IN ZEMLJA, 13.00 POROČILA, ŠPORT, VREME, 13.15 TONE KRALJ: KMEČKA SVATBA, 13.25 POKLON SLAVKU AVSENIKU, 15.00 POROČILA, 15.10 DOBER DAN, KOROŠKA, 15.45 MLADI ZNANSTVENIK JANKO, RIS., 15.55 FELIKSOVA PISMA, RIS., 16.10 BINE: PRAVLJICA, LUTK. NAN., 16.30 RIBIČ PEPE: OMAMNA OBALA

IN CRKA O, OTR. NAD., 17.00 NOVICE, SLOVENSKA KRONIKA, ŠPORT, VREME, 17.30 GLASBENI SPOMINI Z BORISOM KOPITARJEM, 18.25 ŽREBANJE 3X3 PLUS 6, 18.40 PINGU, RIS., 18.45 TONI IN BONI, 19.00 DNEVNIK, VREME, ŠPORT, 19.55 POLEMKA, 20.55 STARA NERGAČA, ANG. HUM. NAD., 21.25 NA LEPŠE, 22.00 ODMEVI, KULTURA, ŠPORT, VREME, 23.00 UMETNOST IGRE, 23.25 GLASBENI VEČER: FESTIVAL SLOWIN 2009, 0.20 IZ ARHIVA TVS: TV DNEVNIK 18.01.1992, 0.50 DNEVNIK, 1.25 DNEVNIK SLOVENCEV V ITALIJI, 1.55 INFOKANAL.

PONEDELJEK, 18.01.2010, II. SPORED TVS

6.30 INFOKANAL, 10.50 TV PRODAJA, 11.20 SOBOTNO POPOLDNE, 14.00 SLOVENSKI UTRINKI, 14.25 POSEBNA PONUDBA, 15.20 IZ ARHIVA TVS: TV DNEVNIK 18.01.1992, 15.45 OSMI DAN, 16.30 ALPE-DONAVA-JADRAN, 17.00 PRVI IN DRUGI, 17.30 TO BO MOJ POKLIC, 18.00 JESENIN, RUS. NAD., 18.50 ROŽNATI PANTER - BUJENJE, RIS., 19.00 ZDRAVJE, USODA, NASVET, 20.00 ZEMLJA - MOČ NARAVNIH SIL, ANG. DOK. SER., 21.00 STUDIO CITY, 22.00 POZDRAV AFRIKI, 22.30 KNJIGA MENE BRIGA, 22.50 NAKLEPNI UMOR, AM. FILM, 0.45 ZEMLJA - MOČ NARAVNIH SIL, ANG. DOK. SER., 1.40 ZABAVNI INFOKANAL.

TOREK, 19.01.2010, I. SPORED TVS

6.10 KULTURA, 6.15 ODMEVI, 7.00 POROČILA, DOBRO JUTRO, 10.10 DEKLICA DELFINA IN LISICA ZVITOREPKA, 10.25 LOV NA ZAKLAD, RIS., 10.35 FELIKS NA NIZOZEMSKEM, RIS., 10.50 RIBIČ PEPE: OMAMNA OBALA IN CRKA O, OTR. NAD., 11.10 BINE: PRAVLJICA, LUTK. NAN., 11.30 V PRIČAKOVANJU BOŽIČA, NORV. NAN., 11.55 DRUŽINSKE ZGODBE, 13.00 POROČILA, ŠPORT, VREME, 13.40 UMETNOST IGRE, 14.05 DUHOVNI UTRIP, 14.20 OBZORJA DUHA, 15.00 POROČILA, 15.10 MOSTOVI - HIDAK, 15.45 MARČI HLAČEK, RIS., 16.05 SEJALCI SVETLOBE: LOVILEC SENC, OTR. NAN., 16.25 AFRIŠKE KAČE IN IZUMRLE CIVILIZACIJE, DOK. NAN., 17.00 NOVICE, SLOVENSKA KRONIKA, ŠPORT, VREME, 17.30 NARAVNI PARKI SLOVENIJE, DOK. SER., 18.00 VLADARŠKE IGRE ŽELEZNE DOBE, DOK. ODD., 18.25 MINUTE ZA JEZIK, 18.30 ŽREBANJE ASTRA, 18.40 FLETNI GAJI, RIS., 18.45 POKUKAJMO NA ZEMLJO, RIS., 19.00 DNEVNIK, VREME, ŠPORT, 19.55 PIRAMIDA, 21.00 MISTIKA HOTELA PALACE, 22.00 ODMEVI, KULTURA, ŠPORT, VREME, 23.00 HITLERJEV MUZEJ, NEMŠ. DOK. SER., 23.55 PRAVA IDEJA!, 0.25 NARAVNI PARKI SLOVENIJE, 0.55 IZ ARHIVA TVS: TV DNEVNIK 19.01.1992, 1.15 DNEVNIK, 1.50 DNEVNIK SLOVENCEV V ITALIJI, 2.15 INFOKANAL.

TOREK, 19.01.2010, II. SPORED TVS

6.30 INFOKANAL, 8.10 DOBER DAN, KOROŠKA, 8.40 IZ ARHIVA TVS: TV DNEVNIK 19.01.1992, 9.00 NA LEPŠE, 9.30 GLASBENI SPOMINI Z BORISOM KOPITARJEM, 10.55 NLP, 14.00 BLEŠČICA, 14.30 STUDIO CITY, 15.25 POZDRAV AFRIKI, 15.55 NA OBISKU, 17.00 GLASNIK, 17.25 MOSTOVI - HIDAK, 18.00 V DOBRI DRUŽBI, 19.00 VEČERNI GOST, 20.05 EVR. PRVENSTVO V ROKOMETU (M), SLOVENIJA - ŠVEDSKA, 22.10 PRAVA IDEJA!, 22.40 DEDIŠČINA EVROPE, 0.25 ZELIG, AM. FILM, 1.45 ZABAVNI INFOKANAL.

SOBOTA, 20.01.2010, I. SPORED TVS

6.10 KULTURA, 6.15 ODMEVI, 7.00 POROČILA, DOBRO JUTRO, 10.10 MARČI HLAČEK, RIS., 10.35 SEJALCI SVETLOBE: LOVILEC SENC, OTR. NAN., 10.55 POZABLJENI IGRAČI, RIS., 11.05 ZLATKO ZAKLADKO, 11.25 NARAVNI PARKI SLOVENIJE, DOK. SER., 11.55 MISTIKA HOTELA PALACE, 13.00 POROČILA, ŠPORT, VREME, 13.20 POLEMKA, 14.20 ALPE-DONAVA-JADRAN, PODOBE IZ SREDNJE EVROPE, 15.00 POROČILA, 15.10 MOSTOVI - HIDAK, 15.45 SKRIVNI SVET MEDVEDKA BENJAMINA, RIS., 16.05 POD KLOBUKOM, 17.00 NOVICE, SLOVENSKA KRONIKA, ŠPORT, VREME, 17.30 TURBULENCA: GOVORICA TELESA, 18.25 ŽREBANJE LOTA, 18.40 ROBOTKI, RIS., 19.00 DNEVNIK, VREME, ŠPORT, 19.55 GLEDAMO NAPREJ, 20.05 KDO BO KOGA?, AM. FILM, 22.00 ODMEVI, KULTURA, ŠPORT, VREME, 23.05 OMIZJE, 0.20 TURBULENCA: GOVORICA TELESA, 1.10 IZ ARHIVA TVS: TV DNEVNIK 20.01.1992, 1.35 DNEVNIK, 2.10 DNEVNIK SLOVENCEV V ITALIJI, 2.35 INFOKANAL.

SOBOTA, 20.01.2010, II. SPORED TVS

6.30 INFOKANAL, 10.05 TV PRODAJA, 10.35 NOČOJ PA, OH NOČOJ, POSNETEK KONCERTA PRIFARSKIH MUZIKANTOV, 12.35 HRI-BAR, 14.10 SV. POKAL V BIATLONU, 15 KM (Ž), 16.05 IZ ARHIVA TVS: TV DNEVNIK 20.01.1992, 16.30 PRAVA IDEJA!, 16.55 KNJIGA MENE BRIGA, 17.15 MOSTOVI - HIDAK, 17.45 ČRNO BELI ČASI, 18.05 EVR. PRVENSTVO V ROKOMETU (M), SLOVENIJA - NEMČIJA, 20.00 ODBOJKA, TEKMA LIGE PRVAKOV: AGH VOLLEY BLEED - RZESZOW, 22.00 EVR. PRVENSTVO V UMETNOSTNEM DRSANJU, 23.30 SLOVENSKA JAZZ SCENA: BIG BAND DOM, NINA STRNAD IN BRACO DOBLEKAR, 0.05 ZABAVNI INFOKANAL.

ČETRTEK, 21.01.2010, I. SPORED TVS

6.10 KULTURA, 6.15 ODMEVI, 7.00 POROČILA, DOBRO JUTRO, 10.10 TELEBAJSKI, OTR. NAN., 10.35 POD KLOBUKOM, 11.20 BERLIN, BERLIN: POROČNE IGRE, NEMŠ. NAN., 11.45 OMIZJE, 13.00 POROČILA, ŠPORT, VREME, 13.20 DANES DOL, JUTRI GOR, 13.50 PIRAMIDA, 15.00 POROČILA, 15.10 MOSTOVI - HIDAK, 15.45 COFKO COF, RIS., 16.05 PRAVI VAL, DOK. FILM, 16.20 ENAJSTA ŠOLA, 17.00 NOVICE, SLOVENSKA KRONIKA, ŠPORT, VREME, 17.30 KOT ATA IN MAMA: ŽUR NAJZUREJŠI, OTR. NAN., 17.55 DEŽELICA PIMPAN, RIS. FILM, 18.30 ŽREBANJE DETELJICE, 18.40 SIMFONORIJE, RIS., 18.45 PUJSA PEPA, RIS., 19.00 DNEVNIK, VREME, ŠPORT, 19.55 TEDNIK, 21.00 DOKUMENTARNA ODDAJA, 22.00 ODMEVI, KULTURA, ŠPORT, VREME, 23.00 OSMI DAN, 23.35 GLOBUS, 0.05 IZ ARHIVA TVS: TV DNEVNIK 21.01.1992, 0.30 DNEVNIK, 1.05 DNEVNIK SLOVENCEV V ITALIJI, 1.30 INFOKANAL.

ČETRTEK, 21.01.2010, II. SPORED TVS

6.30 INFOKANAL, 10.00 IZ ARHIVA TVS: TV DNEVNIK 21.01.1992, 10.25 NAJVEČJE STARODAVNE ZGRADBE, ANG. DOK. SER., 11.15 ZEMLJA - MOČ NARAVNIH SIL, DOK. SER., 12.35 NA LEPŠE, 13.00 SLOVENSKA JAZZ SCENA, 14.10 SV. POKAL V BIATLONU, 16.30 MED VALOVI, 17.00 MOSTOVI - HIDAK, 17.30 TO BO MOJ POKLIC, 18.00 SLOVENSKI VODNI KROG: UNICA, 18.25 POTEPANJA: IDRIJA, DOK. NAN., 19.10 EVR. PRVENSTVO V UMETNOSTNEM DRSANJU, 22.25 TRANZISTOR, 11.23.00 BRANILKE ZAKONA, AM. NAD., 23.40 SMEH IN SOLZE: LOV NA ZAKLAD, ANG. FILM, 1.15 OB ROJSTVU SMO VSI ENAKOPRAVNI, ANG. TV FILM, 2.40 ZABAVNI INFOKANAL.

PREDNOVOLETNI KULTURNI DAN V MARIBORU

Na že tradicionalni prednovoletni kulturni popoldan in večer v praznično olepšani Maribor smo se odpravili sredi decembra. Prijaznemu vabilu Zavoda RS za šolstvo, OE Murska Sobota se je odzvalo skoraj štirideset porabskih pedagoških in kulturnih delavcev, ki si vsako leto s prednovoletnim kulturnim dogodkom v Mariboru z veseljem popestrijo praznike. Popoldan smo posvetili kulturno-kulinaričnemu druženju, zvečer pa smo se podali v razkošno okrašen hram kulture, SNG Maribor, kjer smo si ogledali komedijo z zanimivim naslovom Pornoskop ali kaj je videl ballet. Tudi kulturni dogodek in druženje, predvsem pa veliko slovenskih besed, lahko na prijeten način utrjujejo zavest narodne pripadnosti in povezanosti z matico. In to je poglobitveni namen naših prednovoletnih druženj s slovensko kulturo v prazničnem Mariboru.

Valerija

SLOVENSKE MAŠE

Naslednji slovenski maši bosta:

- v baročni cerkvi v Monoštru:

17. januarja ob 16. uri;

- v kapeli v Slovenski vesi:

17. januarja ob 11.15 uri.

Maši bo daroval generalni vikar soboške škofije

Franc Režonja.

Radio
Monošter

(36) 94 383-100, 383-111

FM 106.6 MHz
FM 97.7 MHz

Porabje

ČASOPIS
SLOVENCEV NA MADŽARSKEM

Izhaja vsak četrtek
Glavna in odgovorna urednica
Marijana Sukič

Naslov uredništva:
H-9970 Monošter,
Gárdonyi G. ul. 1.; p.p. 77,
tel.: 94/380-767;

e-mail: porabje@mail.datanet.hu
ISSN 1218-7062

Tisk:

TISKARNA KLAR d.o.o.
Lendavska 1; 9000 Murska Sobota;
Slovenija

Časopis izhaja z denarno pomočjo Urada
RS za Slovence v zamejstvu in po svetu
ter Javnega sklada za narodne in etnične
manjšine na Madžarskem.

Naročnina: za Madžarsko letno 2.600
HUF, za Slovenijo 22 EUR. Za ostale
države 52 EUR ali 52 USD

Številka bančnega računa: HU15 1174
7068 2000 1357,
SWIFT koda: OTPVHUHB